

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačajo 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četrť leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Gospodarji, ne pokončavajte gozdov!

(Poroča inženir Ferdo Lupša.)

Mnogoštevilni so sovražniki gozdov; najhujši med njimi pa je človek, ki jih, kakor se povsod lahko opazuje, neusmiljeno in brez vsakega pomišljanja pokončuje in seka, in vse to največkrat le zaradi kakega malenkostnega dobička, katerega mu donese les, šibje itd. Vsak gospodar, ki tako dela, ne škodi le sam sebi, ampak celim pokrajinam; vsako pokončavanje gozdov se maščuje prej ali slej.

„Kako to?“ bo tukaj menda marsikateri ugovarjal. Toda premislimo nekoliko bolj natanko to stvar. Vsakemu je pač znano, da v gozdu veter nima tolike moči, kakor na planem, in pokrajinam, koder je človek že pokončal gozde, vzel je s tem varno zavetje, kajti tamkaj dobivajo vetrovi svojo moč, ki hlade seveda dotično podnebje, kar pa nič drugega ne pomenja, kakor to, da take pokrajine izgubivajo svojo rodovitnost. Vsak zaveden kmet ve predobro, koliko škodo trpi spomladi n. pr. sadno drevje zaradi mrzlih vetrov, ki cvetje popalijo. In marsikatero druge, v prejšnjih časih še popolnoma neznane podnebne prikazni si danes podajajo roko. Grozni viharji, viharji, nevihte, toča, suša itd. so na dnevnem redu in to navadno le tam, kjer so neusmiljeno posekali gozdove, kajti tukaj imajo ti nepoznani in črez vse neprijetni gosti gladek pot, — nič jih ne ovira, da drve s pomnoženo močjo in silo naprej.

Nadalje je gozd preimenitne važnosti že zaradi tega, ker zmanjšuje poleti preveliko vročino ter hladi zrak. Iz vsakega drevesnega lista hlapi vedno para, istotako so tudi gozdna tla vedno vlažna, ki povzročajo vsled gorkote gozdnega zraka zopet omenjeno paro. To je tudi vzrok, zakaj je v gozdu poletu hladneje in prijetneje kakor na poljih; pri tem seveda ne smemo pozabiti, da se zrak pod košatim vejevjem gozdnega drevja nikdar ne more tako ogreti kakor na prosti planjavi, ker solnčni žarki niso zmožni skozi listje prodreti v popolnem številu. Vsled tega pihlja tudi ob hudi vročini hladna sapica iz gozda, ker se želi hladnejši gozdni zrak izenačiti s toplejšim, kateri kroži nad polji. Ker pa se nadalje zvečer zrak na planem precej hitro ohladi, toda v gozdu svojo toploto obdrži, zato pihlja sedaj hladna sapica proti gozdu. To je velikega pomena za kmeta, zlasti spomladi in jeseni, ko preti mnogokrat poljedelskim rastlinam mrz in slana.

Veliki nasledki se pokažejo tudi tam, kjer so po gorah in gričih posekali gozdove. Nižje rastline, kakor mah, vresje in druge izgubijo svoje varno zavetje, one pomro, deževje opere rahla tla in voda odnese rodovitno gozdno prst, ki sedaj nima več stališča — pokažejo se gole skale in pečine. Ob nevihtah prihrumi voda po sedaj že golih in gladkih skalah navzdol, kjer pokonča vse naredbe človeških rok, bodisi mostove, ceste, jezove, hiše itd., a rodovitne njive in travnike pa posuje s peskom in kamenjem ter pokonča tako lepo se dosedaj razvijajoče setve. Upanje kmetovalčev na boljšo letino splava torej mahoma po vodi, daleč na okrog

čutijo siromaki škodo, katero so zakrivali samo s tem, da niso umno ravnali z gozdi po gorah in gričih.

Ako se nekoliko oziramo po naši domovini, takoj opazimo na različnih krajih, žalibog, to istino. — Pomladanske povodnji n. pr. v prejšnjih časih niso bile tako navadne, kakor so že dandanes, kajti poprej so še bile gore in hribi zarasteni z gozdi, kjer se je sneg talil počasi in snežnica se je istotako odtekala počasi. Danes, ko ni več gozda, je stvar popolnoma drugačna, sneg se tali jako naglo, naglo odteka tudi snežnica, ki narašča po dolinah končno v velike povodnji, ker voda ne more več tako naglo in hitro drviti naprej — to je pa za kmeta gorje.

Kar velja o vodi, to velja tudi o snežnih plazovih, pred katerimi so obvarovali gozdi že mnogokrat siromašnega gorjanca, katerega hišico bi sicer presilna moč, ki tiči v plazovih, popolnoma uničila.

(Konec prih.)

Celjske in štajarske novice.

(Našim mojstrom v premislek.) Od več strani nam prihajajo vesti, da naši gosp. mojstri vse premalo pazijo na to, kake pomočnike imajo v svojih službah. Ta in oni nam je že potožil, da je pri naših slovenskih obrtnikih mnogo delavcev uslužbenih, ki ne samo, da niso Slovenci in tudi ne pošteni Nemci, temveč pravi pravcati nemčurji, ki se bahajo s svojim puhlim nemčurskim prepričanjem po Celju in o katerih se pripoveduje, da so celo člani tega ali onega zagrizenega nemškega društva. No, ne bi rekli, ako bi bili ti ljudje pošteni Nemci, ki vedo ceniti kruh, katerega jedo; ali kolikor toliko bi se pa le moralo gledati na to, da se da kruha v prvi vrsti domačemu slovenskemu delavcu, katerih dovolj strada vsled pomanjkanja dela, ki se oddaja tujcem. Ali, kakor smo rekli, tudi pošten Nemec naj ne strada, ako je v resnici pošten človek in dober delavec; vse drugače je pa z nemčursko sodrgo, ki se šopiri po celjskih slovenskih delavnicah. Ta svojat je z veseljem naš kruh, drugače pa z vsemi mogočimi sredstvi sramoti naše ljudstvo, naš jezik, sploh vse, kar je slovenskega. Takemu počenjanju se moramo kar najodločneje upreti, in prva skrb naših slovenskih mojstrov je, da očistijo svoje delavnice takih smrdljivih smeti. Za sedaj še ne imenujemo imen, ali ako bi se pa ta naš opomin ne uvaževal, bomo prisiljeni, da z imenom na vedemo vse one mojstre, ki dajejo zaslužka in potuhe takim ljudem, in potem naj izvaja slovensko občinstvo samo posledice. Prvi pogoj, da dobi kdo dela in zaslužka pri celjskih Nemcih in nemčurjih, je zatajitev slovenske narodnosti. Le pogledajte, koliko uslužbencev nemških gospodarjev zahaja v našo slovensko družbo in kdaj čujete kakega takega moža govoriti naš jezik. Samo takrat, ko občuje s slovenskimi odjemalci, drugače je „trd“ Nemec. „Šilo za ognjilo“ — Slovenec dajaj zaslužka svojim ljudem! Sicer pa o tem še nismo izpregovorili zadnje besede.

(Shodi celjskega polit. društva „Naprej“.) Celjsko politično društvo pridno prireja poučne shode v bližnji in daljnji okolici celjski. Doslej so se vsi ti shodi jako dobro obnesli in zato se

bodo nadaljevali v onem številu, v katerem jih bodo pripuščale moči sodelujočih. Kakor pridno se pa ti važni shodi prirejajo, tako pridno nemčurji in celjski in po njih vzgledih drugi Nemci o teh shodih lažejo in blatijo slovenske može, ki pri teh shodih nastopajo kot govorniki. To je seveda jako tolažilno, ker dokazuje, da ti shodi nemčurje v meso režejo, naši stvari pa koristijo. Čuje se sicer, da celo nekateri Slovenci, ki se vsled svoje nezmožnosti in lenobe ne udeležujejo javnega dela, iz zavisti stopicajo za nemškimi listi ter se ne le trudijo zavijanjem istih verjeti, ampak si tudi sami, zvesti najslabši lastnosti starih ženic, po nepotrebnem o naših shodih jezike brusijo. Bog jim daj dobro prežvekovanje! Vsi rojaki pa, katerim je za naš napredek, naj so glede našega javnega nastopanja dotlej popolnoma pomirjeni, dokler nas narodni nasprotniki in domače klepetulje obrekujejo. Če bi nas pa kdaj nasprotniki začeli hvaliti, česar Bog ne zadene, šele to bi bilo znamenje, da smo na krivi poti. Dotlej pa nadaljujemo brez vseh ozirov boj za pravice našega naroda in opazujemo napade le s stališča interesantnosti.

(Slovenska krajevna imena in vojaški geografični zavodi.) V zadnjem času so nemški časopisi poročali, da so se nemški poslanci zedinili za skupno postopanje proti rabi čeških in slovenskih imen v vojaškem zemljevidu. Nemcem torej ne zadostuje, da so v zemljevidih nemška krajevna imena, temveč hočejo celo preprečiti, da zraven nemških imen v vojaške zemljevide ne pride nobeno slovensko ime, in da to dosežejo, so se zedinili vsi nemški poslanci. Da se vidi kako pravico mi Slovenci vživamo od vojaškega geografičnega zavoda, navedemo tu samo nekaj imen iz vojaškega zemljevida in sicer: Mala Wresa namesto pravilno Mala breza, Lasische — Lažiše, Pod Petsch — Podpeč, Pammednig — Pametnik, Wresje — Brezje. Tako popačena so pa skoro vsa slovenska imena na Spodnjem Štajarskem in Koroškem v vojaških zemljevidih. Ali se ne pravi to naravnost sramotiti naš jezik? In to od strani, kjer se pričakuje strožje objektivnosti. Pa to bi še ne bilo vse. V vojaških krogih se namreč krajevna imena po zemljevidu rabijo in je dobilo zadnji čas tudi c. kr. orožništvo na Štajarskem ukaz, imena strogo po vojaškem zemljevidu pisati, tako da se ona spakarija zanaša tudi v vse naše civilne urade. Mislimo, da je skrajni čas, da tudi naši poslanci v ti zadevi odločno nastopijo in sramotenje našega naroda po vojaški oblasti preprečijo. Mi nimamo nič proti nemškim imenom, kjer se ista nahajajo, zahtevamo pa odločno, da se tudi slovenska krajevna imena in sicer v edino pravilni slovenščini v vojaškem zemljevidu rabijo in dokler vojaški zemljevid ni popravljen da se rabljenje krajevnih imen po zemljevidu pri orožništvu na Štajarskem prepove.

(Promocija.) Pretekli petek je bil na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem p. ava gosp. Anton Božič, c. kr. avskultant v Celju. Pri srčno častitamo!

(Porotne obravnave.) Prošli ponedeljek je stal pred celjskimi porotniki Karl Gumzej, posestnikov sin iz Dolnjih Laz, ker je udaril železniškega delavca Vincenca Kolarja z rovnico po

glavi, da je vsled udarca umrl. Porotniki so zanikali vprašanje glede uboja in potrdili z osmimi glasovi vprašanje glede prekoračenja samoobrambe. Sodišče je nato prisodilo Gumzeju šest mesecev strogega zapor. — V torek so bili pred sodiščem 32letni France Zor iz Gornjih Jarš, 41letni Miha Hribar in 29letni Janez Zabret, oba iz Domžal na Kranjskem, vsi že radi tatvine kaznovani. Obtoženi so bili raznih tatvin v Gornjem gradu in v Jaršah, kjer so ukradli eno kravo in poskusili še tri druge odpeljati. Porotnikom je bilo stavljenih 27 vprašanj, katera so skoraj vsa potrdili. Franc Zor je dobil sedem let, Miha Hribar šest let in Janez Zabret pet let težke ječe z enim postom in trdim ležiščem vsak mesec. (Dalje prihodnjič.)

(Žalec.) Po jako dolgem času in napornem delovanju se je posrečilo predložiti vladi pravila „Društva avtonomnih uradnikov in uslužbencev za slovenske dežele“, katerih ni prepovedala. „Društvo avtonomnih uradnikov in uslužbencev za slovenske dežele“ sme v zmislu zadružne postave svoje delovanje pričeti. Kako potrebno je bilo to društvo, in da so avtonomni uradniki isto želeli, kaže dejstvo, da se je za pristop do zdaj že oglasilo veliko čez 100 udov. Društvo, katero ima namen zboljšati gmotno stanje in zagotoviti boljše bodočnost svojim udom, je neprecenljivega pomena za celo socialno življenje naroda, saj se pač ne da tajiti, da so ravno občinski uradi in okrajni zastopi velevažni faktorji vsake dežele in visoke vlade. Da bode pa društvo moglo v resnici kaj koristnega in blagoslovenega storiti, je potreba, da se istega oklenejo vsi avtonomni uslužbenci, to so župani, tajniki predstojniki raznih postavnih zastopov in njih uradniki ter drugi uslužbenci. Le v edinosti je moč, le v slogi je zmaga! Dne 1. junija t. l., binkoštni ponedeljek se bo vršil I. občni zbor, katerega vsopred naznanimo pozneje v Žalcu. Ta dan bode nastopila, upajmo, nova doba v našem socialnem življenju, in upamo, da v našo korist in boljše bodočnost. Na ta občni zbor društva avtonomnih uradnikov in uslužbencev vabimo vse župane in tajnike občin, vse predstojnike in uradnike okrajnih zastopov, bolniških blagajn itd. Na shod pa vabimo tudi naše državne in deželne poslance in vse one, katerim je na tem velevažnem društvu kaj ležeče. Na delo torej možje! Dajmo se trdo okleniti društva, katero nam pomore do boljše bodočnosti. Dajmo se zediniti na skupno delo za naše in naših potomcev blagostanje.

(I. poročilo spodnještajarskega hmeljarskega društva.) Žalec, 15. maja 1903. Vsled ugodnega vremena je hmelj pognal že nad 1 m visoko; napeljevanje po drogih daje dovolj dela. Zaloge hmelja, lanske in starejše so popolnoma izpraznjene.

(Izlet na Mrzlico.) Oskrbnik Hausenbichlerjeve kočje priredi dne 21. t. m. prvi letošnji izlet na Mrzlico. Odhod iz Žalca ob 4. uri zjutraj. P. n. hribolazci, kateri se izleta mislijo udeležiti, se morajo sami preskrbeti z živili. Meseca junija se priredi drugi izlet na Mrzlico in sicer na ta način, da se pot nazaj napravi čez Št. Pavel v Savinjski dolini.

(„Šulferajnova poneumnjevalnica v Šoštanju“) se je po milostivem odloku slavnega deželnega šolskega sveta vendarle ustanovila. Vzrok je menda, da se bo v šulferajnovi enorazrednici pridobilo znanje nemškega jezika za vstop v srednje šole. Šoštancem torej prav resno svetujemo, da svoje otroke, ki so jih namenili za višje študije, pošljejo po dovršenem petem razredu krajne ljudske šole še eno leto v šulferajnov prvi in edini razred, da se nauče blažene nemščine, drugače gorje jim v gimnaziji. Da pa naši ljudje še boljše spoznajo, zakaj se je ustanovila ta šola, priobčimo listino, ki se je vzdala v temelj v večen spomin. Glasi se takole: „Da pokažemo poznim rodovom, da je dala v tem času „tropa“ vrlih mož in žen (lastna hvala ... napuh gre pred padcem) svoje premoženje za nemštvo, (nabralo se je 24.392 K 69 vin., od katerih pa je „tropa“ šoštanskih vrlih mož in žen spravilo skupaj samo 4000 kronic, drugo je dal šulferajn, sūdmarka, mesto Celje 500 K in Maribor 50 K, torej tudi slovenski denar; šoštanski Nemci so torej, kar se tiče

„Hab und Gut“, precej slabi) in napelo vse svoje sile, da vzdrže nemštvo v tem okraju in se obranijo „vendske“ (?) prevzetnosti, smo sklenili z lastnimi darovi in darili svojih rojakov zgraditi nemško šolo. (Tristo medvedov, Janez in Franc Woschnagg, Dolfe Orel, Jože Werbnigg, Lenko, Simonitsch, Schifko, Pototschnig itd. sami berolinski rojaki). Naj obvaruje to zgradbo stari nemški bog (samo, da vam sam prej ne onemore vsled starosti) in podeli našim potomcem (svojo nemško milost), da bodo, kar je nam bilo zabranjeno, naredili konec prevzetnosti „Vendov“ in nemštvo ne samo ohranili, temveč za vse čase utrdili. V to pomozi Bog! Heil! Šoštanj 7. julija 1902. Odbor za zgradbo nemške šole.“ — Šulferajnova šola je kakor pravi „vahtarca“, prav ljubeznjivo blagoslovil šoštanski župnik gosp. Govedič, pri čemur je izpregovoril govor v obliki zelo dovršen in izprosil nebeskega blagoslova za vse, ki bodo hodili noter in vun. Nazadnje se je nova šola pri slavnostnem komerzu prav pridno zalivala do pozne jutranje ure, pa ne z božjim blagoslovom. In sedaj rasti, rasti mušnica in procvitaj in vsahni in pri tem ti pomagaj tvoj stari nemški bog, slovenskega trga Šoštanja zato ne bo glava bolela!

(Zahvala.) Slavna posojilnica v Rajhenburgu je darovala tukajšnji šoli 20 K v nakup materiala za pouk v ženskih ročnih delih. Za ta veleдушni dar izreka so tem potom najsrčnejša zahvala. Šolsko vodstvo v Koprivnici, dne 16. maja 1903. Osvald Pustišek, šol. vodja.

(Zadnji nemški duhovnik v Mariboru) „Vahtarca“ vzdihuje v zadnji številki, da je umrl v Mariboru frančiškan p. Ludovik Wellenhof, pa ne znabiti zato, ker je bil vzoren duhovnik, dober propovednik itd., temveč le zato, ker je bil baje zadnji nemški duhovnik v Mariboru. Z bridkimi solzami v očeh je napisal „vahtarični“ poročevalec grozno resnico, „da ni v Mariboru, ki šteje 25000 prebivalcev, katerih je sedem osmin nemških (?), nobenega nemškega duhovnika“. — No, so pač krokodilove solze, ki jih točijo „Nemci“, kajti nam se zdi, da je tem ljudem kaj malo mar, kake narodnosti so naši duhovniki, saj imajo svoje protestantovske Maye, ki so popolnoma „stramm deutsch“, tako zelo, da ne pozabi ne „vahtarca“ ne „marburgerca“ nikdar med prvimi vestmi prinesiti svetovnega pomena novico, da bo imel ta ali oni dan ta ali oni pastor v tej ali oni gostilni protestantovski obred s politično, zoper vse, kar ni vsenemško, hujskajočo „cerkveno propovedjo“. Pa naj imajo to veselje, saj ne bo dolgo, da jim bo vsem skupaj odklenkalo za vedno.

(Šolski nadzornik Dreflak) Iz učiteljskih krogov smo sprejeli dopis, v katerem dopisnik o nadzorniku Dreflaku trdi, da je zadnjem času v svojem vedenju nasproti učiteljstvu in tudi v narodnem oziru učiteljstvu nekoliko boljši nego smo mi o njem nekočkrat poročali. Nam je to, če je res, popolnoma prav, in jemljemo to dotlej naznanje, dokler bi se o nasprotnem ne prepričali. Naše stališče je to, da mora, kdorkoli med nami opravlja kako javno službo, spoštovati ideale in duševne imetke naroda, med katerim posluje. To je dolžnost in ne dobrota. Kdor bi se pa ne mogel vmisliti v to ulogo, tega razkrinkamo brez usmiljenja. Kaže se pa tudi, da ni vse eno, kako naš list o kom piše in da si je marsikdo, ki naših narodnih svetinj ne spoštuje, povzročil že mnogo bridkih posledic, če smo mu mi sklenili posvetiti v našem listu primerno pozornost. Zato vsakogar svarimo, naj pazi, in naj ga izšolajo izkušnje drugih. O nadzorniku Dreflaku posebej upamo, da nam ne da več povoda, spomniti se njegovega poslovanja drugače nego prijazno. To tudi v odgovor našemu dopisniku.

(Po občinah ormoškega okraja) pregleduje zemljemerec A. Mihelitsch iz Ptuja premembe v posestvih. Že po njegovem oholem obnašanju se sklepa, da ni naš mož. Imel sem priložnost prisostvovati njegovemu uradovanju s strankami. Seboj ima možička, kateri mu služi za tolmača. Ako nagovori stranka Mihelitscha will der“, in oni mu prestavi željo stranke v čudno nemščino, tako da končno ne ve zemljemerec ne sluga, kaj stranka želi. Ako mu stranka po-

kaže kupno ali prepodajno pogodbo, — pogleda isto, — pa ker slovenski ne zna, da jo ročno nazaj z opombo: „wer mar schon machn.“ Po sestvo pa ostane, kakor je bilo. — Vprašamo: Ali so naši slovenski groši res le zato, da se z njimi na naših tleh plačujejo uradniki, kateri naroda ne razumejo? Ali smo Slovenci primorani učiti se nemškega jezika, da moremo z nemškimi uradniki občevati?

(Od Sv. Miklavža pri Ormožu.) Dne 9. t. m. smo spremili k večnemu počitku Iv. Trstenjaka, bivšega sodarja in posestnika na Krčevinah. Pokojnik je bil vzoren gospodar; štiri sine je dal v latinske šole, od katerih je najstarejši Davorin, ravnatelj v Gospiču, marljiv hrvatski pisatelj; Anton je uradnik posojilnice v Ljubljani, bil je svoje dni urednik „Slovana“ in je spreten slovenski pisatelj, Frančišek je poslušal na Dunaju klasično jezikoslovje in slavistiko in je umrl za sušico, Jakob je prebil v Varaždinu maturo in je sedaj učitelj v Sračincih na Hrvatskem. Slava vrlemu očetu, ki je vzgojil take sinove. Lahka mu zemljica!

(Pouk o vinarstvu.) Napredujoča okuženost naših vinogradov povzročuje vinogradnikom mnogo škode. Vinarstvo se da ohraniti pri nas le na ta način, da sadimo in cepimo trtni aši kljubujoče ameriške trte. A to delo je drago ter zahteva mnogo previdnosti in natančnega znanja glede odgoje trt in obdelovanja novih nasadov. Vsak vinogradnik, ki je prisiljen, si svoj po trtni uši opustošeni vinograd s pomočjo ameriške trte obnoviti, bi se torej moral potruditi, da si čimprej pridobi potrebnega znanja, da se izogne nepotrebnim stroškom, ki bi mu narastli pri slabo uspelem nasadu. Z namenom, da se vinogradniki glede obnovitve naših vinogradov natančno poučijo, sta c. kr. namestništvo in deželni odbor štajarski določila glede uredbe potovalnega pouka o vinarstvu razdelitev poedinih vinarških okrožij med v deželi delujoče državne in deželne vinarske strokovnjake v svrhu razvijanja posebnega poučnega delovanja. C. kr. poljedelsko ministrstvo je odobrilo to razdelitev. C. kr. vinarškemu inspektorju Francu Matiašiču v Gradcu in njegovemu asistentu Josipu Zabavniku je dodeljeno okrožje, ki obsega sodne okraje Rogatec, Šmarje, Konjice, Slovenska Bistrica in desni breg mariborskega sodnega okraja. Vinarski inspektor in vinarski asistent bodeta prepotovala to okrožje kolikokrat bo njima mogoče in bodeta posestnikom vinogradov o vsaki nudeči se priložnosti, posebno pa na licu mesta v vinogradih dajala navodila ter poučevala glede vinarstva, kletarstva, sadjarstva, v slučaju potrebe pa tudi glede drugih panog kmetijstva. Občinska predstojništva imenovanih okrajev so se o tem že obvestila s pozivom, da to razglase med tamošnjimi vinorejci. Ako bi se torej želelo v katerem kraju predavanje ali kak tečaj (n. pr. za cepljenje, kletarstvo itd.) o določenem času, naj se to vinarskemu inspektorju naznani.

(Grozna nesreča.) V Terbegovcih pri Sv. Jurju ob Ščavnici je v četrtek 16. t. m. pri poriranju drevesa ubilo 34letno Nežo Štuhec. Drevo ji je zlomilo nogo nad kolenom in ji potrgalo vse žile, da je vsled izgube krvi v eni uri izdihnila. Bila je omožena in zapuščala hčerko v starosti okoli 10 let.

(Sv. Jurij ob Ščavnici.) Gasilna društva. Ako pogledamo nekoliko nazaj za pet ali šest let, si lahko z veseljem manemo roke. Tedaj se je šopiril tukaj nemški „Feuerwehr“ s svojim „rechtsdum“ itd., a sedaj?! Može in mladeniči so sprevideli, da je sramotno teptati slovenščino in se bahati z jezikom, katerega niso bili vajeni. In odložili so čast „Feuerwehra“ in postali slovenski ognjegasci, s slovenskim poveljem. Lepo je zvenelo slovensko povelje in udje društva so se množili. In ko njih je društvena godba zasvirala „Naprej zastava Slave“, korakali so čvrsti možje in vrli mladeniči junaško in trdo, svesti si svojega poklica. In ljudstvo je šepetalo: „To so vojaki korenjaki!“ — Pa tudi mnogo težav in grenkih skrbi je moralo prenesti društvo od strani Bračkovih pristašev, ki so mu stavili mnogo ovir. Pa po geslu: „Vse doseže, kar mu drago“, so srečno premagali in osramotili svoje nasprotnike. Zavednost in navdušenje je nastalo v zadnjem času tako veliko, da so kar naenkrat

ustanovili dve gasilni društvi, kakor je že „Domovina“ poročala, namreč v Okoslavcih in Dragotincih. Slovenski fantje in močje! Ne držite križem rok, temveč idite le vedno naprej. V Slaptincih bi bilo zelo potrebno tako gasilno društvo. Sliši se že, da se namerava ustanoviti, torej le ne odlašati, temveč delajte krepko po vzgledu vaših sosedov po murskem polju. Tudi v Berkovcih in Bolehnečicah bi bilo dobro tako društvo. Moči je dovolj, le volje je treba. Gasilno društvo ni samo potrebno za varstvo imetja svojemu bližnjiku, temveč tudi velikega pomena za narod. Kako lepo je gledati ravne, sveže vrste junakov-gasilcev, ko stoje v „paradi“. Zveza gasilnih društev za celo Sp. Štajarsko vabi vsa posamezna društva, da se združijo pod njeno krilo, kar je tudi že storila. Dobro in lepo bi bilo, ako bi kdaj zveza sklicala iz cele Spodnje Štajarske vsa gasilna društva in bi tako skupno priredila kako imenitno slovensko slavnost. Tedaj bi se slovenski narod še s podvojeno močjo zavzel in spoznal svojo moč. Mogoče, da se nam še kdaj izpolni. Dal Bog in sreča junaška, da bi se kmalu zgodilo.

(Novoustanovljeno gasilno društvo v Okoslavcih pri Sv. Jurju ob Ščavnici) si je izvolilo 29. marca sledeči odbor: Fr. Domanjko, načelnik; Fr. Švagl, podnačelnik; Jože Manko, tajnik; Jakob Kurbus, blagajnik; vod. plezalcev Mat Rantaša; namestnik Ljud. Zver; vodja brizg. Ivan Ketiš; namestnik Fr. Holc; oskrbnik orodja Martin Rantaša; sanitetni oskrbnik Andrej Herman; Anton Goličnik in Ivan Močnik pregledovalca računov.

(Gasilno društvo v Dragotincih) istotam pa ima sledeči odbor: načelnik Karl Stranič; podnačelnik Nemeč Radoslav; tajnik Alojz Korošec, blagajnik Anton Vrzal; vodja plezalcev Jožef Pelc; namestnik Fr. Strniša; vodja brizgalne Jernej Rauter; namestnik Anton Korošec; sanitetni oskrbnik Filip Nemeč in dva računska pregledovalca. — Odbor obeh mladih društev se z vljudno in iskreno prošnjo obrača do vseh rodoljubov slovenskih ter prosi podpore, da bo društvo v stanu opravljati svoje težke dolžnosti. S vseslovenskim pozdravom odbora.

(Slovensko društvo „Domovina“ v Gradcu) je priredilo v nedeljo, dne 10. t. m. veselico, ki se je obnesla prav sijajno. Pokazalo se je, da so tudi v Gradcu bivajoči Slovenci navdušeni za svoje narodne veselice, kajti došlo je toliko občinstva, da je bila že v kratkem času dvorana prenapolnjena. Žal, da je moralo zategadel toliko ljudstva oditi, ne da bi se zamogli udeležiti veselice. Zadovoljnost občinstva je bila splošna. K temu uspehu je največ pripomogel tamburaški zbor hrv. društva „Slavulj“, ki si je s svojim izvrstnim in neutrudljivim sviranjem pridobival burno pohvalo. Pa tudi domači pevski zbor pod vodstvom g. V. Jagodiča ni zaostal za tamburaši. Pri vsakokratnem nastopu je bilo ploskanja brez konca in kraja; posebno pesem „Slovenac i Hrvat“ je navdušila poslušalce tako, da se je morala večkrat ponoviti. Častita se Vam, gospod pevovodja Jagodič, k Vašemu sijajnemu uspehu! Le tako naprej! Kar se tiče šaljive pošte in srečolova, se živahnost in veselo gibanje občinstva v tem oziru ne da popisati. Marsikomu, naj bo star ali mlad, bo ta nedelja v prijetnem spominu ostala. Želimo še več takih veselice! — Podpisani odbor se najiskrenejše zahvaljuje vsem dobrotnikom naše veselice od dne 10. t. m., ki so nam darila poslali za srečolov, posebno omenjamo g. Rojnika, c. kr. uradnika, g. Slatiča, mizarja, g. Hrašovca, c. kr. sodnika v pokoju in druge. Bog jim plati!

(Opreznost nikoli ne škoduje.) V prid našim častitim gospodinjam opozarjamo iznova na to, da je priljubljena Kathreinerjeva Kneippova sladna kava, ki se je že več kot deset let povsod obnesla za izvrstno, pristna samo v zaprtih izvirnih zavojih z varstveno znamko „Župnik Kneipp“. Samo ta Kathreinerjeva Kneippova sladna kava ima vonj in okus zrnate kave; zato pa dela kot primes pijačo finejšo, prijetnejšo in prikupnejšo. Tudi če Kathreinerjevi Kneippovi sladni kavi ne dodaš zrnate kave, je izredno okusna in edino primerno nadomestilo zrnati kavi. Kar se odtehtuje odprto, je vedno zgolj oprazen ječmen ali pivovarski slad, nikoli pa ne Kathreinerjeva kava.

Društveno gibanje.

(V Št. Juriju ob juž. žel.) se je ustanovilo veteransko društvo. Prvi občni zbor je bil sicer sklican na 10. maja, ker se je pa ta dan priredila v Št. Juriju druga veselica, se je občni zbor veteranskega društva preložil na nedeljo 24. t. m. Vršil se bo ob 3. uri popoldne v gostilni gospoda g. Črnovškega. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Učiteljsko društvo za gornjegrajski okraj) je zborovalo v nedeljo, dne 10. t. m. pri Sv. Frančišku. Obisk zelo dober. Nadučitelj g. Kocbek je v daljšem govoru razpravljal „O novem obrazcu zapisnika šolskih zamud in o obravnavi istih“ zelo temeljito in obširno. Po živahni vsestranski debati so se sprejeli sledeči stavki. 1. Tiskovine zamud na šolah mariborskega okr. glavarstva imajo radi preglednosti in manj pisarenja prednost pred sedanjimi, zato naj bi se vpeljale tudi na šolah celjskega okr. glavarstva. 2. Pri letošnji uradni konferenci se stavi dotični predlog. 3. Celjsko, laško, šmarsko, savinjsko učiteljsko društvo se naprosi, da stavi enak predlog pri letošnji uradni konferenciji. Kot dodatek se je še sprejela resolucija glede zdravniških spričeval učencem „Domovinoslovne črtice o Sv. Frančišku Ksaveriju“ nam je podal domači nadučitelj g. Terčak. Zborovalci so z vidnim zanimanjem sledili zgodovinskim črticam o postanku kraja, cerkve, šole, o romarski božji poti, o zakladih, katere hrani cerkvena zakladnica itd. Dobro bi bilo, ako bi gospod poročevalec priobčil v „Domovini“ dotično razpravo. Naslednji referat se je glasil: „Šolska Matica, njene letošnje knjige in naše učiteljstvo“. Poročal je g. Šijanec in navedel statistiko glede razširjenja iste zlasti v našem okraju. G. Praprotnik je predlagal glede društva „Samopomoč“ naj bi glede na korist tega društva k njemu pristopili vsi okrajni učitelji in učiteljice. Delegatom k „Zavezini“ skupščini v Brežice se volita gg. Kocbek in Šijanec. Prihodnje zborovanje na Rečici, prvo nedeljo meseca junija.

(„Slov. pevsko društvo „Zvon“ pri Sv. Miklavžu blizu Ormoža) ima v četrtek, dne 21. t. m. ob 8. uri popoldne svoj ustanovni občni zbor, h kateremu se vsi prijatelji slovenskega petja vljudno vabijo. Osnovni odbor.

(Ustanovni občni zbor „Zgodovinskega društva za slovensko Štajarsko“) se vrši dne 28. maja t. l., ob 4. uri popoldne v mali dvorani „Narodnega doma“ v Mariboru po sledečem sporedu: 1. Poročilo osnovalnega odbora. 2. Volitev društvenega odbora. 3. Nasveti in predlogi. K obilni udeležbi vljudno vabi osnovalni odbor.

(Akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju) si je izvolilo na I. rednem občnem zboru za letni tečaj 1903 sledeči odbor: Predsednik cand. iur. Rado Jereb; podpredsednik: stud. phil. Rado Gnjezda; tajnik: stud. phil. Fran Mihalič; blagajnik: stud. phil. Ivan Vesenjak; knjižničar: stud. iur. Ivan Režek; arhivar: stud. phil. Fran Povšič; gospodar: stud. phil. Ivan Steblovnik; namestnika: stud. phil. Fran Kidrič; stud. phil. Matko Dolenc; pregledniki cand. iur. Dominik Puc; stud. phil. Davorin Mastnak; stud. phil. Andrej Ipavec.

Druge slovenske novice.

(Ljubljanski turnarji) bodo menda precej ponižno obhajali svojo štiridesetletnico. Javnega nastopa in obhoda ne bo. Hajlanje se bo torej razlegalo samo v kazini in — deželnem gledališču, katero jim je deželni odbor tako radovoljno prepustil. To je res škandal, da večjega ne. Res smo radovedni, kaj bi rekli naši celjski mestni očetje, ko bi mi celjski Slovenci zahtevali celjsko gledališče za slično slavnost, kakor bo turnarska v Ljubljani! V Ljubljani smejo Nemci vse! In potem kakšna zamera, če izpregovorimo par odkritosrčnih besed o tako važni zadevi!

(Razstava ženskih ročnih del) se otvori v Ljubljani dne 20. junija t. l. Razstavljena bodo dela raznih tehnik in slikarije. Na željo razstavljal se bodo dela, katera bodo s cenami opremljena, prodajala. Zanimanje za razstavo presega meje naše ožje domovine, udeležile se je bodo tudi dunajske dame. Posestnice dragocenih turških in japonskih del in dragocenih starin so obljubile udeležbo. Razstava bo v dvoran-

„Mestnega doma“, ki bo primerno ozaljšana. Čisti dobiček razstave je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda in mestnim ubožcem.

(Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani) naznanja, da se iščejo potom društvene posredovalnice od strani gospodov trgovcev naslednje moči v nameščenju: 1. kontorist za Ljubljano, 2. pomočnika spec. stroke za Ljubljano, 1. pomočnik spec. stroke za deželo, 2. pomočnika manufakt. stroke za Ljubljano, 1. pomočnik manufakt. stroke za Celovec, 1. blagajničarka za Ljubljano, 1. blagajničarka za deželo in 1. učenec za manufakt. trgovino v Ljubljani. Od strani nastavljenec se iščejo naslednje službe: 3. pomočniki spec. stroke, 1. pomočnik mešane stroke, 2. pomočnika spec. in manufakt. stroke, 3. pomočniki spec. in želez. stroke in 1. kontorist za mesec oktober.

(Aretirali) so v Ljubljani nekdanjega narednika 22. pešpolka Mihaela Emeršiča, ker je po raznih ljubljanskih gostilnah ogoljufal gostilničarje in natakariče za večje vsote. Seveda je povsod trdil, da je še v vojaški službi, iz katere pa je bil že 1. januarja odpuščen. Poskušal je že svojo srečo na Dunaju, v Gradcu, v Trstu in Reki, kjer je več oseb osleparil za večje zneske. V Reki so ga že prijeli, pa jim je pobegnil. Ljubljanska policija ga je izročila deželnemu sodišču.

(Konj ubil otroka.) V četrtek popoldne sta se igrala na vrtu dva sinčka g. Drašlerja, posestnika na Gorici. Gospodar je gnal konje napajat. Konj je preskočil vrtno ograjo in zdirjal proti otrokoma, ki sta hotela zbežati, ali konj je zadel petletnega Tončka tako nesrečno na glavo, da se je takoj zgrudil. V par urah je umrl.

(Pod vlak skočila) je pri Krivi vrbi na Koroškem žena železniškega sprevodnika, A. Feichter. Žena je bila še mlada in vdova po železniškem sprevodniku, ki je pred kratkim umrl. Skočila je ravno pod stroj, da strojevodja ni mogel vlaka več ustaviti. Vlak je šel cel čez njo in ji je glavo odtrgal. Bila je takoj mrtva. Vzrok samomoru ni znan.

(Imenovanje.) Cesar je imenoval svetnika pri tržaškem nadsodišču, g. Bogdana Trnovca, dvornim svetnikom pri najvišjem in kasacijskem sodišču. Senatnim predsednikom je imenovan dvorni svetnik Franc Zohar.

(Sodne razmere na Primorskem) se zboljšujejo dan zadnevom. Danes beležimo veselo novico, da se je pred okrajnim sodiščem v Rovinju vršila v civilni zadevi prva hrvatska razprava. Sodni dvor, stranke in odvetnika so rabili izključno hrvatski jezik. To je bil prvi slučaj popolnoma hrvatske razprave v Rovinju.

(Bogat berač) je neki Simon Opačić, ki ima svoja posestva v Trstu in Poreču. Prišel je na svet brez rok in nog. Beračil je v inozemstvu in je imel leta 1880, ki je bil 47 let star že 240.000 K premoženja. Osem let pozneje je imel že pol milijona kron gotovine in posestev, ki so bila vredna 800.000 K. Dandanes je milijonar.

Politični pregled.

(Državni zbor.) V seji dne 15. t. m. se je vložilo več interpelacij, med katerimi omenjamo interpelacijo poslanca Hofmann-Wellenhofa v zadevi nedeljskega počitka za pisarniško oseboje pri štajarskih sodiščih. Posl. Biankini je interpeliral glede nastopa vojaštva pri nemirih na Hrvatskem. Nato so sledili razprava o odgovoru naučnega ministra na interpelacije glede nemirov na dunajskih vseučiliščih. Prvi je govoril poslanec Berger, ki se je izjavil jako razžaljivo o slovanskih vseučiliščih. Krščanski socijalist Weisskirchner je zahteval enakih pravic za visokošolce. Naučni minister Hartel je prečital izjave akademičnih oblastev. Glavna govornika sta bila Vsenemec Stein in krščanski socijalist Steiner. Prvi je bil kaj kratkobeseden, izjavil je, da se mu ne zdi vredno odgovarjati klerikalcem, drugi je pa v daljšem govoru zahteval enakopravnosti za katoliške dijake z nemškonacionalnimi in pozval naučnega ministra, da se kolovodje izključijo, a vseučilišče ne zapre, ker bi vsled tega trpeli tudi nedolžni dijaki. Končno je poslanec Plantan strogo zavrnil poslanca Bergerja,

ki je imenoval slovanske, posebej pa še slovenske dijake duševni proletarijat. — Prihodnja seja je danes.

(Slovanska zveza) vloži po poslancu Biankiniju nujen predlog, ki se tiče dogodkov na Hrvaškem in špioniranja zagrebških vohunov po Ljubljani in premetačine po ljubljanskih tiskarnah.

(Justični odsek) je sprejel predlog, da se urgira zakon o ureditvi plač avskultantom in pravnim praktikantom.

(Naučni odsek) je sklenil, da se sprejmeta štajarski in moravski deželni učiteljski disciplinarni zakon za vzorec sličnim zakonom za druge kronovine.

(Vojaški nabori na Ogrskem) se bodo vsled izjemnega stanja težko vršili pred 1. oktobrom. V Avstriji so se nabori že večinoma zvršili po novem zakonu, ki določa večje število novincev, ki pa ima pristavek, da se sme le tedaj število novincev povišati, ako je tak zakon uveljavljen tudi na Ogrskem. Ako se pa to ne zgodi do 1. oktobra, bodo morali pri nas oprostiti nekaj potrjenih novincev.

(Na Ogrskem) je vzbudilo veliko začudenje dejstvo, da cesar pri dvornem plesu ni nagovoril predsednika poslanske zbornice, grofa Apponyija. Prestolonaslednik je na plesu govoril samo z grofom Zichyjem, voditeljem katoliške stranke. Cesar se je baje izjavil proti nekemu vladinemu pristašu, da sam ne ve več, kaj bi storil. Položaj je postal nad vse kritičen in zadnji čas je, da vlada stori kak odločilni korak.

(Dogodki na Hrvaškem.) Vzlic vsej vojaški sili, ki jo je zbornala vlada od vseh strani, zavzemajo demonstracije vedno večji obseg. Po vseh delih troedine kraljevine se je narod vzdignil, da odločno protestira proti vladi, ki krši zakone. Ban se je odpeljal v Budimpešto, a častna straža stoji še vedno pred banskim dvorom, da bi ljudstvo mislilo, da je ban še v Zagrebu. Pred kratkim se je raznesla vest, da je ban mrtev. Zagrebška policija je našla na nekem drevesu viseče truplo. Prišla je komisija in spoznala — bana. Ko so ga pa sneli, je začela slama padati iz obleke. Hudomušneži so dali napraviti iz voska banov obraz in nabasali obleko s slamo in slamnatega bana obesili na drevo. — Hedervary-paša je postal v zadnjem času jako nervozen, ker ga njegovi najboljši prijatelji zapuščajo. Celo prvi madžaron, dr. Spevec, podpredsednik hrvatskega sabora in vseučiliški profesor, je izjavil, da so vse opozicijske pritožbe opravičene. Torej polom v lastnih vrstah banovih. Zunanji svet je tudi izpoznal, da so ogrska in banova poročila o dogodkih na Hrvaškem zlagana. Dunajski ugledni list „Information“ odločno zagovarja zahteve pravih hrvatskih rodoljubov in pravi, da je skrajni čas, da poklicani činitelji store konec madžarskemu tiranstvu in da se nastavi bana, ki bo s pravičnim in blagim nastopom pomiril razjarjene duhove. Da tako bi bilo treba! Proč z madžarsko nadvlado, proč s krvolokom Hedervaryjem in na zatožno klop z njim, da se spokori za prokletstvo, ki ga je zanesel med hrvatski narod! Res škoda, da je bil, kakor smo zgoraj rekli, samo slamnat!

(Bolgarsko ministrstvo) je podalo celokupno ostavko.

(Italijanski kralj) obišče v Parizu predsednika francoske republike dne 14. julija t. l. t. j. na praznik francoske revolucije, predsednik Loubet mu pa vrne poset v Rimu dne 20. septembra, t. j. na praznik zavzetja Rima.

Loterijske številke.

Trst, dne 16. maja 1903: 63, 53, 61, 76, 81.
Linc, „ „ „ 88, 48, 5, 45, 43.

Trgovskega pomočnika in učenca

sprejme tvrdka NORBERT ZANIER & SIN v Št. Petru
(221)3-1 v Sav. dolini.

ZAHVALA.

Ker se ne morem vsem prijateljem in slavnim požarnim brambam osebno zahvaliti za trudapolno požrtvovalnost pri požaru mojega gospodarskega poslopja, izrekam tem potom vsem skupaj najsrčnejšo zahvalo.

(120) **MARTIN OCVRK**
Mala Pirešica pri Žalcu.

Pri »Zvezi kmetijskih zadrug za Štajarsko«
je popolniti mesto

preglednika

Raiffeisenovih posojilnic ter drugih kmet. zadrug.

Prosilci morajo biti večji navadnega in dvojnega knjigovodstva ter zmožni slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi.

Mesto se popolni proti službeni pogodbi in obestranski trimesečni odpovedi. (217) 1

Plača znaša 2400 K na leto in se povrnejo posebej potovalni stroški.

Prosilci se imajo obrniti pismeno do 4. junija t. l. na »Zvezo kmetijskih zadrug za Štajarsko« v Gradcu (Mehlplatz 1) ter navesti njih študije, znanosti in dosežanje delovanje.

GRADEC, 11. majnika 1903.

Načelnik zadružne zveze.

Prodajalka

(212) 3-3

dobro izurjena v
manufaktorni in
špecerijski
stroki, želi na-
stopiti službo na
deželi. — Naslov

se izve pri upravnistvu »Domovine«.

Bivši sekundarij graške občne bolnice

dr. Janko Sernee

naznanja, da se je kot

praktični in zobozdravnik

v Celju naselil in da ordinuje

(216) 2-2 v »Narodnem domu« za

notranje in druge bolezni

od 8.—10. dopoldne, in od pol 3. do pol 4. popoldne;

kot zobozdravnik

od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne.

Ob nedeljah in praznikih samo dopoldne.

Za hmeljarje!

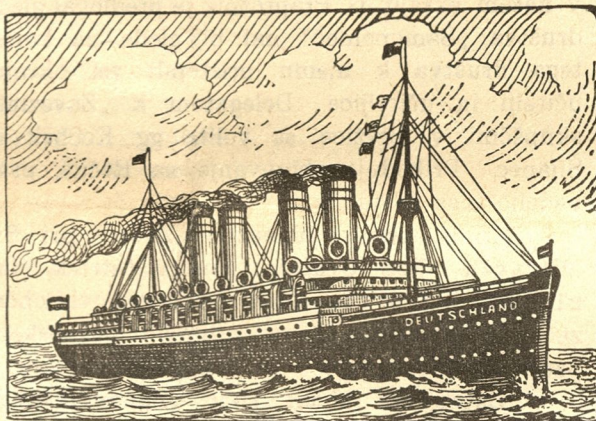
1200 les

== in dve kompletni sušilnični opravi
(štelaže, peči in cevi)

v dobrem stanju, takoj skupaj ali posebej po ceni prodaja

Vincenc Janič

pek in trgovec z vinom v Celju, Gosposke ulice.

Največje, najhitrejše

ter najvarnejše vrste

velikanskih parnikov

ki vozijo na

AMERIKO

Hamburg—New-York

(233) 85

le 6 dni.

Vozne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja, ter daje pojasnila točno in brezplačno, oblastveno potrjena

Agentura Hamburg-Ameriške Linije

v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 31.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

☛ **Tomaževa žlindra**, najboljše umetno gnojilo. ☛

* **Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev.** *

Postrežba točna

Cene nizke.